

Enkät inför valet till Region Jönköpings Län

Enkäten består av 21 ställningstaganden som vart och ett föregås av en bakgrund. Ange efter varje ställningstagande i vilken mån ni håller med. Svara på en skala 1-4:

- 1 = håller inte alls med
- 2 = håller med i någon mån
- 3 = håller med i huvudsak
- 4 = håller helt med

Allmän hållning till hållbarhet

1. *Omställningen till ett hållbart samhälle är en av de största samhällsutmaningarna i vår tid, och omfattar klimat, resursanvändning, biologisk mångfald, hälsa och ekonomisk utveckling. Regioner har en central roll genom ansvar för hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, regional utveckling och upphandling. Att vara i framkant innebär att arbeta proaktivt, testa nya lösningar och sätta ambitiösa mål som kan driva utvecklingen både lokalt och nationellt. Det innebär också att följa vad andra regioner gör och adoptera goda exempel. Det kan bidra till minskad klimatpåverkan, stärkt konkurrenskraft och ge bättre livsmiljöer för invånarna.*

Ställningstagande: Region Jönköpings län ska vara i framkant bland regionerna i landet för att påskynda omställningen till ett hållbart samhälle.

Svar: 4

Kommentar: Ja. Klimat- och miljöfrågorna är avgörande framtidsfrågor och Region Jönköpings län ska vara en föregångare i omställningen. Vi vill förena minskade utsläpp, stärkt biologisk mångfald och effektiv resursanvändning med innovation, företagande och nya gröna jobb i hela länet. Den gröna omställningen är speciellt viktig för Jönköpings Län som har många arbetstillfällen inom tillverkande industri. Våra industriföretag måste få bästa möjliga förutsättningar att hänga med i utvecklingen annars är både arbetstillfällen och miljö hotad. Dessutom arbetar Centerpartiet för ökad lokal, förnybar energi.

2. *Region Jönköpings läns hållbarhetsprogram innehåller mål och uppdrag för att driva arbetet med klimat, resurshushållning och social hållbarhet. Som styrdokument anger det en gemensam inriktning för regionens verksamheter. Samtidigt finns en risk att sådana program stannar vid formuleringar och ambitioner om de inte omsätts fullt ut i konkreta beslut, prioriteringar och resurser.*

Ställningstagande: Vi står bakom alla uppdrag och mål i regionens hållbarhetsprogram och ser dem som en lägsta nivå i hållbarhetsarbetet.

Svar: 4

Kommentar: Vi står bakom hållbarhetsprogrammets mål och uppdrag och vill att de ska få tydligt genomslag i budget, beslut och uppföljning. Programmet ska inte vara ett tak för ambitionerna. När kunskap, teknik och förutsättningar utvecklas ska regionen kunna skärpa arbetet ytterligare. För att det långsiktiga arbetet ska ske effektivt är det viktigt med kontinuerlig uppföljning och uppdatering av programmet.

3. *Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) för Jönköpings län sätter riktningen för länets långsiktiga utveckling fram till 2035, med en framtidsvision, ledstjärnor och prioriterade områden. Strategin ska fungera som vägledning för beslut inom bland annat näringsliv, kompetensförsörjning och hållbar omställning. Samtidigt är en återkommande utmaning att strategiska dokument riskerar att få begränsad effekt om de inte får genomslag i det dagliga beslutsfattandet.*

Ställningstagande: Vi står bakom framtidsvisionen 2035 i den regionala utvecklingsstrategin, samt dess ledstjärnor, fokusområden och prioriteringar och kommer att stå bakom alla politiska förslag som strävar åt att vi uppnår den.

Svar: 3

Kommentar: Vi står bakom den regionala utvecklingsstrategins vision och huvudsakliga inriktning. Samtidigt måste varje enskilt politiskt förslag prövas utifrån effekt, finansiering, regional rådighet och konsekvenser för länets olika delar. Det är en styrka att RUS är vägledande för både Region Jönköpings län och länets kommuner, dessutom är den framtagen i samråd med många av länets aktörer – men det innebär inte ett automatiskt ja till varje förslag som hänvisar till den.

Målsättningar

4. *Regionens hållbarhetsprogram anger ett mål om att den direkta klimatpåverkan ska minska med minst 7 % per år under perioden 2026–2035. Även om detta är en ambitiös minskningstakt väcker det frågor om den är tillräcklig i förhållande till Parisavtalets mål om att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grader. Forskning och internationella bedömningar pekar på att utsläppen globalt behöver minska mycket snabbt detta decennium för att målet ska vara inom räckhåll*

Ställningstagande: Målet att Regionens direkta klimatpåverkan ska minska med minst 7 % per år under 2026–2035 ska skärpas.

Svar: 4

Kommentar: Ja. Centerpartiets budget för Region Jönköpings län 2027 med flerårsplan för 2028 och 2029 slår fast att klimatarbetet behöver skärpas med anledning av parisavtalet och att målen i hållbarhetsprogrammet behöver höjas. Målen ska bygga på vetenskap och följas av konkreta åtgärder som ger verkliga utsläppsminskningar.

5. *Enligt Circularity Gap Report är endast cirka 3,4 % av Sveriges ekonomi cirkulär, vilket innebär att mer än 96 % av de material som används fortfarande kommer från jungfruliga råvaror. Detta leder till hög resursförbrukning och onödig klimatpåverkan. Samtidigt visar internationella jämförelser att det är möjligt att nå betydligt längre – exempelvis är Nederländerna omkring 25 % cirkulärt, tack vare tydliga mål, aktiv styrning och stark koppling mellan politik och näringsliv. I Hållbarhetsprogrammet finns uppdrag om att bland annat öka andelen flegångsmaterial, välja varor med lång livslängd, återbruka mer och minska avfall. För att påskynda omställningen krävs dock tydliga, mätbara och tidsatta mål som styr arbetet mot ökad återanvändning, minskat avfall och mer effektiva materialflöden.*

Ställningstagande: Regionen ska ta fram mätbara och tidsatta mål för att övergå till en mer cirkulär ekonomi.

Svar: 4

Kommentar: Ja. Centerpartiet vill främja cirkulär ekonomi, återbruk och resurseffektivitet. Tydliga, mätbara och tidsatta mål behövs för att arbetet ska kunna prioriteras, följas upp och ge faktiska resultat i regionens verksamheter och inköp.

Beslutsfattande

6. *Regionens beslut påverkar i stor utsträckning klimat, miljö, jämlikhet och människors livsvillkor, både på kort och lång sikt. Samtidigt fattas många beslut främst utifrån ekonomiska konsekvenser, medan miljömässiga och sociala effekter inte alltid analyseras lika systematiskt. Genom att införa hållbarhetsanalyser som en självklar del av beslutsunderlaget – på samma sätt som ekonomiska analyser – kan regionen få en mer heltäckande bild av konsekvenserna och fatta beslut som är hållbara över tid. Detta minskar risken för kortsiktiga lösningar som leder till ökade kostnader eller negativa effekter längre fram.*

Ställningstagande: Alla större beslut i regionen bör föregås av en hållbarhetsanalys, som omfattar miljömässig och social hållbarhet, på samma självklara sätt som ekonomiska analyser.

Svar: 4

Kommentar: Ja. Underlagen till större politiska beslut ska innehålla konsekvensbedömningar utifrån miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Det ger bättre beslut, synliggör målkonflikter och minskar risken för kortsiktiga lösningar som leder till högre kostnader eller större problem senare. Centerpartiet har upplevt att underlag till beslut ofta fokuserar till all för stor del och ibland uteslutande på ekonomisk hållbarhet. Därför har Centerpartiet lämnat in en motion till Regionfullmäktige om att underlag till beslut ska omfatta alla hållbarhetsperspektiv.

Offentlig Upphandling

7. *Offentlig upphandling står för en stor del av regionens inköp och har därmed stor påverkan på klimat, miljö och sociala villkor. Genom att ställa tydliga och uppföljningsbara hållbarhetskrav kan regionen minska utsläpp, undvika skadliga kemikalier, värna biologisk mångfald och säkerställa respekt för mänskliga rättigheter. Detta gör upphandling till ett viktigt verktyg för att driva på en hållbar utveckling. Uppföljning är avgörande för att kraven ska få faktisk effekt. Utan kontroll riskerar de att inte efterlevas i praktiken, vilket minskar både miljönyttan och förtroendet för upphandlingen som styrmedel.*

Ställningstagande: Regionen ska ställa strikta krav på hållbarhet (klimatpåverkan, kemikalier, biologisk mångfald och mänskliga rättigheter) vid alla större upphandlingar och säkerställa att leverantörer lever upp till kraven under avtalsperioden.

Svar: 4

Kommentar: Regionen ska använda sin upphandling som ett kraftfullt verktyg för grön omställning och socialt ansvar. Kraven ska vara tydliga, relevanta, proportionerliga och möjliga att följa upp under hela avtalsperioden. Vi vill också att upphandlingar utformas så att mindre och lokala företag har rimliga möjligheter att delta. Centerpartiet har med förslag om klimat- och miljökrav i upphandlingar både i förslaget till budget och verksamhetsplan för 2027 och i partiets valplattform.

Kapitalplaceringar

8. *Region Jönköpings läns kapitalförvaltning har en betydande indirekt klimatpåverkan. I hållbarhetsprogrammet står att regionen ska "styra kapital till investeringar i bolag som arbetar för en mer hållbar utveckling, främst genom att placera kapital i bolag som stöder Parisavtalets 1,5-gradersmål och Agenda 2030" och antar målet "Koldioxidintensiteten (ton koldioxidekvivalenter/mnkr) från vår kapitalförvaltning genom innehav i aktiefonder ska minska över tid och vara lägre än jämförbart index."*

Det är ett viktigt steg, men målet saknar tidsättning och är inte kopplat till den globala utsläppsminskningstakt som krävs för att hålla 1,5-gradersmålet inom räckhåll.

Enligt [UNEP:s Emissions Gap Report](#) behöver de globala utsläppen minska med cirka 55 % till 2035 för att 1,5-gradersmålet ska vara inom räckhåll. Regionens direkta utsläpp kan vara svårare att minska i samma takt, men kapitalplaceringar kan styras helt mot verksamheter med lägre utsläpp och starkare omställningsförmåga. Därför är det rimligt att regionens investeringar åtminstone följer — och helst överträffar — den globala utsläppsminskningsskurvan.

Ett mål om att minska koldioxidintensiteten i kapitalförvaltningen med minst 45 % till 2030 och minst 60 % till 2035, och ligger lägre än jämförbart index, ger en tydlig riktning, minskar finansiella klimatrisker och säkerställer att regionens kapital aktivt bidrar till den nödvändiga omställningen.

Ställningstagande: Koldioxidintensiteten (ton koldioxidekvivalenter/mnkr) från regionens kapitalförvaltning ska minska med minst 45% till 2030 och minst 60% till 2035 och vara lägre än jämförbart index"

Svar: 2

Kommentar: Vi stödjer inriktningen att regionens kapital ska placeras ansvarsfullt, bidra till hållbar utveckling och ha lägre klimatpåverkan än jämförbara index. Däremot vill vi inte binda oss till just dessa procentsatser utan ett fullständigt underlag om genomförbarhet, risk, avkastning och hur koldioxidintensiteten ska mätas.

Kollektivtrafik

9. *Vägtrafiken är den största källan till växthusgaser i Jönköpings län och utsläpp av kväveföreningar från förbränningsmotorer bidrar också till hälsoskadliga luftföroreningar, förorening och övergödning. Slitage av vägar, däck och bromsar orsakar också föroreningar av luft- och vatten oavsett om fordonen drivs av el eller förbränningsmotorer. Biltrafiken tar också mycket plats i städerna vilket gör stadsbilden mindre attraktiv och minskar framkomligheten för alla i staden. Dessutom medför ett skifte från biltrafik till kollektivtrafiken en vinst för hälsan då det leder till en viss motion vid gång eller cykel till och från kollektivtrafikens hållplatser.*

En väl utbyggd, fungerande och prisvärd kollektivtrafik är avgörande för jämlikhet, regional utveckling och klimatomställning. Regionen har ett trafikförsörjningsprogram med mål om marknadsandelar och antal resor och innehåller flera strategier för att nå dessa. Till exempel nämns strategier som innebär fler avgångar, bättre täckning och flexibla lösningar så som anropsstyrd trafik för att öka marknadsandelen och göra det möjligt att bo och verka i hela länet, även i glesbygd. Tillsammans bidrar detta till att fler kan ta del av arbete, utbildning, service och fritidsaktiviteter, samtidigt som bilberoendet minskar.

Ställningstagande: Vi stödjer trafikförsörjningsprogrammets mål och strategier och betraktar målen som en lägsta ambitionsnivå.

Svar: 4

Kommentar: Ja. En attraktiv och tillgänglig kollektivtrafik är avgörande för klimatomställning, jämlikhet och regional utveckling. Centerpartiet vill utveckla trafiken både i starka stråk och på landsbygden, bland annat genom anropsstyrd trafik, bättre pendlingslösningar och rättvisare biljettpriser. Centerpartiet vill se en kollektivtrafik som passar för fler. Vi vill pröva ny modeller och våga tänka nytt t.ex. virtuell tätortstrafik i fler tätorter likt x-linjen i Värmland.

10. Regionens trafikförsörjningsplan innehåller många bra strategier, men för att få ner trafikens miljöpåverkan snabbare bör ambitionerna höjas.

Ställningstagande: Trafikförsörjningsprogrammets "strävan" att kollektivtrafiken ska stå för 20 procent av alla motoriserade resor ska omvandlas till ett mål och höjas till minst 25 procent till 2035 och minst 30 procent 2040. Resurser ska skjutas till för att matcha ambitionshöjningen.

Svar: 3

Kommentar: Vi vill öka kollektivtrafikens marknadsandel och vill höja ambitionsnivån. Vi tar däremot inte ställning för just 25 procent 2035 och 30 procent 2040 utan en analys av kostnader, kapacitet, resmönster och vilka insatser som ger störst klimat- och samhällsnytta. För Centerpartiet är det viktigt att målet är fler hållbara resor och minskade utsläpp, inte att försvåra vardagen för människor som saknar alternativ till bilen.

11. Ett rent marknadsandelsmål för kollektivtrafiken kan nås genom ett totalt ökat resande och att kollektivtrafiken tar resande från cykel och gång, utan att biltrafiken minskar. Det behövs därför också ett mål om att biltrafiken ska minska i absoluta termer. Förutom att ersätta bilresor med kollektivtrafik, cykel och gång finns dessutom ett utrymme att genom smartare samhällsplanering minska behovet av resor.

Ställningstagande: Trafikförsörjningsprogrammets mål om marknadsandel och ökat antal resor med kollektivtrafik ska kompletteras med ett mål om att antalet bilresor ska minska.

Svar: 2

Kommentar: Centerpartiet vill att fler väljer kollektivtrafik, cykel och gång framför bilen där det är möjligt. Ett generellt mål om färre bilresor i absoluta tal riskerar dock att slå olika i ett län med stora landsbygder och varierande tillgång till alternativ. Fokus bör ligga på minskade utsläpp, ökad andel hållbara resor och bättre alternativ till bilen i hela Jönköpings län. Här sätter Centerpartiet människan i centrum och ser att människors vardag ser olika ut beroende på hur man valt att leva sitt liv, vart man bor och hur och var man arbetar.

Infrastruktur

12. Riksväg 40 är en central pendlings- och godstransportled i Västsverige, men sträckan mellan Ulricehamn och Jönköping har återkommande problem med olyckor och trängsel. I våras beslutades att avsätta 3,8 miljarder kronor i den nationella infrastrukturplanen för att bygga om vägen till motorvägsstandard. En sådan utbyggnad skulle dock innebära mycket stora koldioxidutsläpp i byggskedet och flera år av omfattande störningar för både person- och godstrafiken. Den riskerar dessutom att öka den totala vägtrafiken, vilket kan förvärra befintliga flaskhalsar eller skapa nya på andra delar av vägnätet.

Ett alternativ som ger snabbare effekt utan stora byggstörningar är att genomföra en särskild kollektivtrafiksatsning på sträckan Borås–Jönköping, med tätare turer och lägre priser. Genom att flytta en del av biltrafiken till buss och tåg kan trängseln minska och framkomligheten förbättras för både tung trafik och kvarvarande personbilar. Även en relativt liten minskning av trafikvolymen kan ha stor betydelse för flödet. Trafiksäkerheten kan samtidigt höjas genom åtgärder som fartkameror, dynamiska hastigheter och ombyggnad av särskilt utsatta korsningar – insatser som ger stor effekt till låg kostnad och utan de omfattande störningar som en motorvägsutbyggnad innebär.

På längre sikt är en ny järnvägsförbindelse mellan Göteborg och Jönköping – med nya spår åtminstone på sträckan Borås–Jönköping – den åtgärd som har störst potential att avlasta riksväg 40, minska utsläppen och stärka arbetsmarknadsregionerna genom kraftigt kortade restider. Genom att kombinera en snabb kollektivtrafiksatsning, trafiksäkerhetsåtgärder och en långsiktig järnvägssatsning kan regionen skapa en mer hållbar och robust transportstruktur, samtidigt som man undviker de stora störningar som en motorvägsutbyggnad skulle innebära.

Ställningstagande: Vi kommer att verka för att planerna på att bygga ut riksväg 40 till motorväg omprövas, och att regionen i samarbete med Region Västra Götaland istället gör en riktad kollektivtrafiksatsning på sträckan (Göteborg–)Borås–Jönköping samt genomför trafiksäkerhetsåtgärder på kort sikt, med en långsiktig inriktning mot en ny järnväg, åtminstone på sträckan Borås–Jönköping.

Svar: 1

Kommentar: Centerpartiet står inte bakom att ompröva utbyggnaden av riksväg 40 på det sätt som föreslås i Naturskyddsföreningens ställningstagande. Vägen är viktig för trafiksäkerhet, arbetspendling och godstransporter. Samtidigt vill vi utveckla kollektivtrafiken mellan Jönköping, Borås och Göteborg och långsiktigt arbeta för bättre

Naturskyddsföreningen
Jönköpings län

järnvägsförbindelser. Väg och järnväg behöver utvecklas parallellt både genom upprustning och nybyggnation. Självklart ska vi ha säkra vägar, bättre kollektivtrafik och långsiktiga järnvägssatsningar.

Ekologiskt jordbruk

13. *Hur jordbruket bedrivs påverkar biologisk mångfald och människors hälsa.*

Ekologiska jordbruksmetoder minskar användningen av kemiska bekämpningsmedel, vilket gynnar biologisk mångfald och kan främja människors hälsa. Genom att rikta stödet rätt kan regionen påskynda omställningen till en mer hållbar livsmedelsproduktion.

Ställningstagande: Regionen ska främja lantbruk som använder ekologiska jordbruksmetoder genom att rikta stöd och finansiering, ställa krav i upphandling och stärka efterfrågan genom offentliga kök.

Svar: 3

Kommentar: Regionen ska främja en hållbar och konkurrenskraftig livsmedelsproduktion och använda upphandling för att efterfråga närproducerad, svensk och hållbart producerad mat. Ekologiska metoder är en viktig del, men stöden bör inte utgå ensidigt eller låsas till en viss produktionsform. Centerpartiet vill att Region Jönköpings län ökar andelen närproducerade varor genom upphandling.

Bevarande av ur- & naturskogar

14. I dag består den absoluta merparten av Sveriges skogar av brukad produktionsskog (cirka 85–90 %), medan naturskog utgör omkring 10–15 % och urskog eller urskogsartade skogar mindre än 1 %. Det innebär att de mest värdefulla och artrika skogarna är mycket ovanliga och ofta fragmenterade. Samtidigt är det just dessa skogar som hyser en stor del av den biologiska mångfalden och fungerar som livsmiljöer för många hotade arter. Forskning visar också att naturskogar och urskogar lagrar mer kol och är mer motståndskraftiga mot störningar än brukade skogar. Att bevara och öka andelen ur- och naturskog är därför avgörande för att stoppa förlusten av biologisk mångfald och stärka skogens roll i klimatomställningen

Ställningstagande: Regionen ska aktivt bidra till att skydda mer ur- och naturskog i länet.

Svar: 3

Kommentar: Regionen ska bidra till att värdefulla naturmiljöer och skogar med höga naturvärden bevaras. Arbetet måste ske med respekt för äganderätten och i samverkan med markägare, myndigheter och andra aktörer. Regionens insatser ska ligga inom det regionala uppdraget och komplettera, inte ersätta, statens ansvar. Centerpartiet vi lyfta de små skogsägarna så många gånger om bevisat sin långsiktighet i att vårda den skog de äger. Vilket både är en god investering och till stor glädje för alla som vill besöka fina skogar i Jönköpings län.

Naturnära Skogsbruk

15. *Skogsbrukets inriktning påverkar både klimatet och ekosystemen i stor utsträckning. Intensivt och ensidigt brukande kan leda till minskad biologisk mångfald, sämre motståndskraft mot skador och försvagade kolsänkor. Naturnära skogsbruk, där större hänsyn tas till ekosystem och naturliga processer, bidrar istället till mer varierade och robusta skogar. Detta kan förbättra skogens förmåga att lagra kol, hantera klimatförändringar och bevara livsmiljöer för växter och djur. Genom att styra skogsbruket i denna riktning – exempelvis genom mål, strategier och ekonomiska incitament – kan regionen bidra till mer hållbara skogar och långsiktiga klimat- och miljönyttor.*

Ställningstagande: Regionen ska styra mot naturnära och hållbart skogsbruk genom att sätta tydliga mål och strategier, prioritera insatser och finansiering, samt ställa krav i relevanta samarbeten och upphandlingar.

Svar: 3

Kommentar: Centerpartiet vill ha ett hållbart skogsbruk som stärker biologisk mångfald, klimatanpassning och skogens långsiktiga produktionsförmåga. Regionen kan bidra genom kunskap, innovation, utbildning, samverkan och relevanta upphandlingar. Vi vill däremot inte detaljstyra privata skogsägare eller låsa hållbart skogsbruk till en enda metod. Länets små skogsägare är bevisligt duktiga på att vårda sina skogar och bruka skogen hållbart.

Vatten & Vättern

- 16.** *Tillgång till rent dricksvatten är en grundläggande förutsättning för människors hälsa och för samhällets funktion. Föroreningar från exempelvis PFAS, läkemedelsrester, jordbruk och industri kan påverka vattenkvaliteten och medföra långsiktiga hälsorisker. Klimatförändringar och ökad exploatering kan dessutom öka risken för påverkan på vattentäkter. Ett systematiskt arbete krävs för att skydda, övervaka och säkra regionens vattenresurser.*

Regionen ska verka för tillgång till rent och säkert dricksvatten, fritt från skadliga kemikalier och mikroorganismer.

Svar: 4

Kommentar: Ja. Tillgång till rent och säkert dricksvatten är grundläggande för hälsa, och beredskap. Regionen ska arbeta förebyggande, följa risker och samverka med kommuner, myndigheter och andra aktörer för att skydda vattenresurser mot bland annat PFAS, läkemedelsrester och andra föroreningar.

17. *Vättern är en av Sveriges viktigaste dricksvattentäkter och försörjer hundratusentals människor med vatten, samtidigt som sjön hyser unika ekosystem. I dag skiljer sig skyddet och regleringen mellan olika delar av sjön, trots att vatten och föroreningar rör sig fritt över hela Vättern. Det innebär att påverkan i en del av sjön kan få konsekvenser för hela ekosystemet och dricksvattenförsörjningen. Ett starkare och sammanhållet skydd för hela Vättern är därför avgörande för att långsiktigt säkra vattenkvaliteten, skydda naturvärden och minska risken för spridning av föroreningar.*

Ställningstagande: Regionen bör verka för att hela Vättern får ett starkare juridiskt skydd mot miljöpåverkan och klassas som riksintresse för dricksvattenförsörjning.

Svar: 4

Kommentar: Ja. Vättern är en unik naturresurs och en av Sveriges viktigaste dricksvattentäkter. Centerpartiet vill stärka skyddet av Vättern och verka för ett sammanhållet juridiskt skydd samt att sjön klassas som riksintresse för dricksvattenförsörjning.

Näringsliv & finansiering

18. *Regionens stöd och finansiering påverkar vilka företag och innovationer som växer. Genom att koppla stödet till klimat- och miljöprestanda kan regionen påskynda omställningen till ett hållbart näringsliv, stärka konkurrenskraften och bidra till att nå klimatmålen, samtidigt som framtidens jobb och innovationer utvecklas i regionen.*

Ställningstagande: Regionen ska prioritera innovationer och företag som bidrar till hållbar utveckling, till exempel genom att koppla finansieringsstöd till tydliga klimat- och miljökrav.

Svar: 3

Kommentar: Ja. Regionens innovations- och företagsstöd ska i högre grad bidra till grön omställning, cirkulär ekonomi och hållbar tillväxt. Det är en lämplig inriktning för offentliga medel. Det är dock viktigt att det inte blir den enda inriktningen. Kraven ska vara tydliga och utformas så att de driver utveckling utan att skapa onödig byråkrati eller stänga ute små och växande företag. Det är väldigt viktigt att näringslivet har möjlighet att växa och utvecklas utifrån sina förutsättningar och att begränsningarna i regelverk eller offentligt beslutade inriktningar blir för stora.

Klimatanpassning

19. Klimatförändringarna leder redan idag till fler värmeböljor, översvämningar och extrema väderhändelser. Genom att arbeta aktivt med klimatanpassning kan regionen minska risker för människors hälsa, skydda samhällsviktig infrastruktur och undvika höga framtida kostnader.

Ställningstagande: Regionen ska stärka sitt arbete med klimatanpassning och beredskapen för klimatrelaterade risker.

Svar: 4

Kommentar: Ja. Klimatförändringarna påverkar redan hälsa, infrastruktur, transporter, vattenförsörjning och regional utveckling. Regionen behöver stärka sin klimatanpassning, riskanalys och beredskap för värmeböljor, översvämningar, torka, skogsbränder och andra extrema väderhändelser.

Byggnation

20. Bygg- och fastighetssektorn står för en stor del av klimatpåverkan och resursanvändningen i samhället. Genom krav på energieffektivitet och cirkulär resursanvändning kan regionen minska utsläpp, spara energi och använda material mer effektivt, vilket bidrar till klimatmålen och ett mer resurseffektivt samhälle.

Ställningstagande: Regionen ska ställa tydliga hållbarhetskrav vid byggnation, inklusive energieffektivisering av fastigheter samt prioritering av återbruk och cirkulära materialflöden.

Svar: 4

Kommentar: Ja. Regionen ska ställa tydliga krav på energieffektivitet, låg klimatpåverkan, återbruk och cirkulära materialflöden vid ny- och ombyggnation. Kraven ska följas upp och kombineras med livscykelperspektiv så att investeringarna blir både miljömässigt och ekonomiskt hållbara över tid.

21. *Byggnation påverkar naturmiljöer och ekosystem. Genom att integrera naturbaserade lösningar och ta hänsyn till biologisk mångfald kan regionen minska negativ påverkan, stärka ekosystemen och skapa mer hälsosamma och attraktiva livsmiljöer för invånarna, i linje med de svenska miljömålen.*

Ställningstagande: Regionen ska ställa tydliga hållbarhetskrav vid byggnation som tar hänsyn till biologisk mångfald och integrerar naturbaserade lösningar, såsom grön arkitektur, växtlighet och dagvattenhantering.

Svar: 4

Kommentar: Ja. Vid byggnation ska regionen ta hänsyn till biologisk mångfald och använda naturbaserade lösningar där det är lämpligt, exempelvis grönska, träd, genomsläppliga ytor och hållbar dagvattenhantering. Lösningarna ska anpassas till platsens behov och bidra till robusta, hälsosamma och attraktiva miljöer.